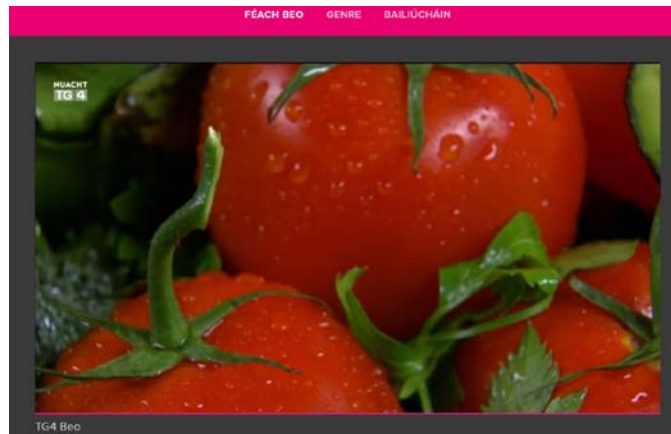

Feirm orgánach

Ceist 1 Beidh tú ag féachaint ar ball ar thuairisc faoi fheirm orgánach. Sula bhféachfaidh tú ar an mír, pléigh an cheist thíos leis an duine in aice leat:

Cén fáth a mbeadh feirm orgánach sa nuacht de bharr an choróinvíris, dar libh?

Ceist 2 Gan féachaint ar an mír fós, an féidir libh Gaeilge a chur ar na focail agus ar na frásaí seo a bheidh le cloisteáil inti?

1. because of the coronavirus	_____
2. outbreak	_____
3. influence, effect	_____
4. more orders	_____
5. due, on the horizon	_____
6. to avoid the supermarkets	_____
7. directly	_____
8. demand	_____
9. deliveries	_____
10. busy	_____

Anois, féachaigí ar an tuairisc le feiceáil an gcuideoidh sé sin libh.

Ceist 3 Féach ar an tuairisc arís agus scríobh achoimre ghearr ar ábhar na míre. Cuir an achoimre a scríobh tú i gcomparáid le ceann an duine in aice leat.

Ceist 4 Oideas bia agus an modh ordaitheach

Féach ar an oideas thíos agus freagair na ceistean:

Sailéad Cairéad Francach*Comhábhair*

- 4 chairéad
- 1 spúnóg thae mustard Dijon
- 1 spúnóg bhoird sú líomóide
- 1 spúnóg bhoird ola phlandúil
- 1 spúnóg bhoird ola olóige
- 1 spúnóg bhoird mil
- 2 spúnóg bhoird peirsil, mionghearrtha
- 2 oinniún earraigh, gearrtha ina slisíní
- Salann agus piobar

Treoracha

1. Grátáil na cairéid.
2. Measc an mustard, an sú líomóide, an mhil, an ola phlandúil, an ola olóige agus an salann agus piobar i mbabhla sailéid.
3. Cuir isteach an pheirsil agus na hoinniúin earraigh agus measc gach rud le chéile.
4. Measc na cairéid leis na comhábhair eile sa bhabhla agus fág sa chuisneoir é ar feadh uair an chloig.

1. Cuir líne faoi gach sampla den mhodh ordaitheach san oideas.
2. Samhlaigh go bhfuil tú ag insint do bheirt chairde leat conas an sailéad a dhéanamh. Conas a athróidh na briathra?
3. Samhlaigh gur mhaith leat rud éigin ó do mhúinteoir. An ndéarfá – *tabhair dom é? Cén fáth?*
4. Is dócha go bhfuil tú in ann mias amháin a réiteach tú féin sa bhaile. Abair leis an duine in aice leat conas an mhias sin a dhéanamh.

Ceist 5 An séimhiú agus an t-urú

Féach ar an sliocht thíos den script. Tá trí shéimhiú agus ceithre urú in easnamh! An féidir leat iad a bhreacadh isteach san áit cheart?

Cuireann feirmeoirí atá i mbun *Beechlawn Organics Farm* i mBéal Átha na Sluaighe, i gContae na Gaillimhe, níos mó ná scór glasraí orgánacha. Ina measc tá cairéid, biatas, cabáiste, oinniúin agus sailéid. Tá siad ag cur boscaí glasraí le chéile don pobal agus á díol leis na siopaí le blianta fada. Chomh luath agus a bhuail ráig den coróinvíreas an tír seo, chonaic siad an tionchar a bhí aige ar a gnó féin mar go raibh bialanna ag dúnadh agus go raibh titim 10% ar a ngnó féin dá bharr. Ach, an tseachtain seo caite in áit idir 50 agus 60 bosca glasraí a bheith díolta acu le daoine sa bpobal agus le siopaí, 120 bosca a bhí díolta acu. Agus tá tuilleadh orduithe ar na bacáin don tseachtain seo. Creideann úinéirí na feirme go bhfuil daoine ag iarraidh fanacht amach óna céile agus na hollmhargaí a sheachaint. Tugann *Beechlawn Farm* glasraí caol díreach chuig do dhóras. Creideann siad freisin go bhfuil ardú tagtha ar an éileamh le haghaidh glasraí traidisiúnta mar go bhfuil daoine ag iarraidh glasraí as an áit agus go beadh a fhios acu cé as a táinig siad.

Ceist 6 Pléigh na ceisteanna seo leis na daoine eile i do ghrúpa:

1. Cén fáth a bhfuil éileamh ar ghlasraí na laethanta seo, dar leat?
2. An itheann tú féin mórán glasraí? Cad iad na cinn is fearr leat?
3. Cén fáth a bhfuil níos mó veigeán sa tír ná mar a bhí deich mbliana ó shin?

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1

Is féidir gach beirt a chur ag plé na ceiste seo sula seinntear an tuairisc nó iad a chur ag obair i ngrúpaí de thriúr nó de cheathrar.

Ceist 2

1. because of the corona virus	<i>de bharr an choróinvíris</i>
2. outbreak	<i>ráig</i>
3. influence, effect	<i>tionchar</i>
4. more orders	<i>tuilleadh orduithe</i>
5. due, on the horizon	<i>ar na bacáin</i>
6. to avoid the supermarkets	<i>na hollmhargaí a sheachaint</i>
7. directly	<i>caol díreach</i>
8. demand	<i>éileamh</i>
9. deliveries	<i>seachadtaí</i>
10. busy	<i>gnóthach</i>

Ceist 3

Féach an script.

Ceist 4

1. Grátáil, measc, cuir agus fág.
2. Grátálaigí, meascaigí, cuirigí, fágaigí.
3. Chaithefeá a bheith níos béasaí leis an múinteoir, mar shampla – *an dtabharfá?/ar mhiste leat .... a thabhairt dom, le do thoil?*
4. Tabhair deis do gach beirt cur síos a dhéanamh dá chéile ar oideas atá ar eolas acu.

Ceist 5

Cuireann feirmeoirí atá i mbun *Beechlawn Organics Farm* i mBéal Átha na Sluaighe, i gContae na Gaillimhe, níos mó ná scór glasraí orgánacha. Ina measc tá cairéid, biatas, cabáiste, oinniúin agus sailéid. Tá siad ag cur boscaí glasraí le chéile don **p**hobal agus á **n**díol leis na siopaí le blianta fada. Chomh luath agus a bhail ráig den **ch**oróinvíreas an tír seo, chonaic siad an tionchar a bhí aige ar a **n**gnó féin mar go raibh bialanna ag dúnadh agus go raibh titim 10% ar a ngnó féin dá bharr. Ach, an tseachtain seo caite in áit idir 50 agus 60 bosca glasraí a bheith díolta acu le daoine sa bpobal agus le siopaí, 120 bosca a bhí díolta acu. Agus tá tuilleadh orduithe ar na bacáin don tseachtain seo. Creideann úinéirí na feirme go bhfuil daoine ag iarraidh fanacht amach óna **ch**éile agus na hollmhargaí a sheachaint. Tugann *Beechlawn Farm* glasraí caol díreach chuig do dhoras. Creideann siad freisin go bhfuil ardú tagtha ar an éileamh le haghaidh glasraí traidisiúnta mar go bhfuil daoine ag iarraidh glasraí as an áit agus go mbeadh a fhios acu cé as a **dt**áinig siad.

Ceist 6

Is féidir gach beirt a chur ag déanamh an phlé seo agus ansin cuid de na ceisteanna a phlé leis an rang iomlán.

Eimear Ní Chonaola

Anois, cé go raibh 10% dá ghnaithe¹ cailte ag feirm i nGaillimh de bharr an choróinvíris, tá a dhá oiread éilimh ar bhoscaí glasraí le seachtain anuas. Tá an fheirm orgánach tar éis triúr a chaill a bpoist de bharr an víris a fhostú.

Sinéad Ní Neachtain

Cuireann feirmeoirí atá i mbun *Beechlawn Organics Farm* i mBéal Átha na Sluaighe, i gContae na Gaillimhe, níos mó ná scór glasraí orgánacha. Ina measc tá cairéid, biatas, cabáiste, oinniúin agus sailéid. Tá siad ag cur boscaí glasraí le chéile don phobal agus á ndíol leis na siopaí le blianta fada. Chomh luath agus a bhuail ráig den choróinvíreas an tír seo, chonaic siad an tionchar a bhí aige ar a ngnó féin mar go raibh bialanna ag dúnadh agus go raibh titim 10% ar a ngnó féin dá bharr. Ach, an tseachtain seo caite in áit idir 50 agus 60 bosca glasraí a bheith díolta acu le daoine sa bpobal agus le siopaí, 120 bosca a bhí díolta acu. Agus tá tuilleadh orduithe ar na bacáin don tseachtain seo. Creideann úinéirí na feirme go bhfuil daoine ag iarraidh fanacht amach óna chéile agus na hollmhargaí a sheachaint. Tugann *Beechlawn Farm* glasraí caol díreach chuig do dhoras. Creideann siad freisin go bhfuil ardú tagtha ar an éileamh le haghaidh glasraí traidisiúnta mar go bhfuil daoine ag iarraidh glasraí as an áit agus go mbeadh a fhios acu cé as a dtáinig siad.

Úna Ní Bhroin, Beechlawn Organic Farm

Níl siad ag iarraidh dul amach an méid céanna agus tá siad ag fáil seachadtaí baile is dócha. Níl siad ag iarraidh dul amach chun bualadh le daoine, agus seans go bhfaigheadh siad an víreas. Agus, sin an fáth a bhfuil muid ag déanamh an méid sin seachadtaí baile. Agus tá daoine ag ceannach níos mó glasraí sna siopaí ionas nach gcaithfidh siad dul amach chomh minic.

Sinéad Ní Neachtain

De bharr chomh gnóthach is atá *Beechlawn* faoi láthair, tá triúr a chaill a gcuid post de bharr an víris fostaithe acu. Agus, tá siad ag tabhairt boscaí glasraí saor in aisce d'oibrithé i roinnt gnóthaí a bhíodh ag ceannach glasraí uathu roimhe seo, ach atá anois dúnta.

Sinéad Ní Neachtain, Nuacht TG4

---

¹ gnó an leagan caighdeánach